

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortozza 1868. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (grosse Feldgasse Nr. 30.)

Nyilttéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czinzendők.

Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelben.

Előfizetési ár:

egész évre 12-rt, félésre 6-rt, évnegyedre 3-rt.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

ápril-júniusi évnegyedére.

A „K. Közlöny” előfizetési ára:

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 „ „ „
Évnegyedre	3 „ „ „
Egy hóra	1 „ „ „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Bukurest, márcz. 14. 1868.

Jól tudják e lapok t. olvasói, hogy mióta a bolgár bandák felett oly viharos vita foly az itteni román lapokban, én egy sort sem irtam a bandákról e lapoknak. Elegetdöntök tartottam közölni Maniu röpiratát, melyet éppen a kormánypárti lapok hirdettek és hirdettek most is. E röpiratból eléggé tájékozhatta magát minden komolyan gondolkozó hazafi akármelyik nemzetiséghez is tartozzék. A bolgár bandák eltűntek, nyugati hatalmak erőfeszítése föllépése tehetetlenné tette a harczvágyó pártot, mely ezen hadjáratból reményeltte megsegíteni, felszabadítani az osztrák birodalombeli szlávokat és románokat.

Most sem írnek e bandákról, ha nem látnám, hogy az itteni kormánylapok végtére ellenünk fordították a gyanúsítás gyűjtés puszkáját és azzal ámitják olvasóikat, hogy az ellenzék magyar zsoldba szegődött. Bele vontak tehát nem mindig illemes hangu polemájokba, remélve, hogy ezzel használnak maguknak, emelik népszerűségüket. A „Czára” t — ellenzéki lap — azzal vádolják, hogy a magyar kormány zsoldjában áll, vagy más szavakkal, ha t. i. azt mondják, hogy mi oroszok lettünk, tehát ime ti magyar-pártiak lettetek, magyar pénzt vesztek.

Bár a „Czára” nem késztette ezt a gyanúsítást azonnal visszautasítani, s így nem szorult az én szószólásomra, azonban szívesen constatálom, hogy a „Czára” és „Pressa” azok a lapok, melyek jó szomszédaink kívánnak maradni, s azt, a mit Nyugat számukra az orosz körmei közül kivívott a nyugatfali további barátságos viszonyban kívánják meg is védeni.

Tehát van ma itten két erős párt, egyik Észak, másik Nyugat politikájának, vagy mint ellenfelük nevezi, a magyar politikának barátja.

Ez utóbbi párthoz szívesen csatlakozik minden magyar, miután ennek jelszava a nyugati civilizáció, a békés léptenkénti fejlődés és a szomszédai békés viszony fenntartása. Nem kell ehez magyar pénz, gyanúsítás és rágalom, s ha ma e rágalom felmerült is, holnap visszahull, mert független férfiak e lapok vezetői, kik tiszta homlokkal állhatnak meg nemzetük színe előtt.

A „Romanul” azt állítja, hogy a magyar kormány évenként 2—3 milliót költ az idegen sajtóra. Ergo juthatott belőle Romániába is. Tudva van, hogy a magyar kormány életében még nem igen hányják magukat az évek. Tudva van, hogy Lónyay üresen vette át a pénzügyi tárczát. Honnan ugratta ki tehát ezt a 2—3 milliót? Boldog magyar pénzügyér, kit itt a szomszédában olyan dúsgazdagnak tartanak, míg a honvédek számára oly kevés jutott.

A kormánylapok hozták e napokban a pesti „Confederatio” román lapnak a magyarokhoz intézett felhívását. Feleslegesnek tartom megemlíteni, hogy mi legyen az ő kívánsága, miután a szerk. vele csereviszonyban állhat. Csak azt érintem meg, hogy itt az ellenzéki lapok agyon hallgattak. A magyar nemzet azt hiszem még nem haldokló oroszlan, hogy hulláján megosztozzanak, sem nem lőtt medve, melynek bundáját áruba lehetne bocsátani. Nincs ott szükség confederatio-ra, hol a király az Isten nyílt ege alatt megesküdött az alkotmány és koronája területének épségére, s hol a nemzetben elég

életérő van király- és hazajáért, mint egy ember, bár mikor is talpra állani. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a nemzetiségek észszerű kívánságai ne teljesítenek, de másfelől, ott, hol egy „Confederatio” a haza feldarabolásáról ilyen nyíltan beszélhet, legalább sajtószabadságával kérkedhetik a világ előtt. Szólna csak itt idegen nyelvű lap „Romania” területi épsége ellen!

Az itteni kamara most éppen a vasúti ügyet tárgyalja. Az engedélyt valószínűleg egy porosz társaság nyeri meg. A fegyvergyárban Bécsből jött iparosok szorgalmatosan alakítják át a régi fegyvereket.

R. L.

A budapesti munkás egyesület.

Budán, márcz. 7. 1867.

Alig derült fel hazánk felett az alkotmányosság hajnala, már is minden irányban megpezsdült az élet, tért foglal a tevékenység.

Hasznos és jótékony társulatok, egyesületek alakulnak, vállalatok keletkeznek a fővárosban benn, és künn a vidéken. Az egészséges test szabályos vérkeringése ez a mozgalom.

Mint midőn fagyos tél után a tavaszi napnak első langyos sugarai esnek a földre, és a kipuszult élet fiatal dús erőben zsendül újra meg; úgy tör hatványozott fokozatban elő a hosszasan elnyomott munkaerő hazánk lakóiban, a szabadság első mosolyára.

A természet változhatatlan törvényei szerint a tavaszi nap melegeknek folyást batályosulnia kell. Valjon fűzhetjük-e tovább is a hasonlatot? Igen; hazánk szabadságának gyarapodnia kell; erősölni fog az, mert akarjuk; a nemzet, a nép akarja.

Azon számos egyesületek közt, melyek a közlelbi időben hazánkban keletkeztek, kétségtelenül legfontosabb, mert egészen új téren mozog, a budapesti munkás egyesület.

Hazánkban az ipar még távolról sem foglalja el azon helyet, mely méltán megilletné. Tunyaság-e vagy csak megrögzött előítélet, régi aristocratiens intézményeink kifolyása az, mi az iparos munkától mind maig visszatart, vagy éppen riaszt minket? A kis városi iparos, mihelyt kevés vagyonra tett szert, azonnal siet magának egy darab szőlőt vagy szántóföldet szerezni, és abban hagyja jövedelmét keresetét, és újra elszegényedik. Fia aztán újra kezdi, s csak úgy végzi, mint az atyja.

Magasabb technikai kiképzetésre csak igen kevesen vállalkozunk. „Mit? megelégek én a birtokom után” — mondja könnyelműen az ifjú ember. Vagy a kinek anyagi helyzete így szólni nem engedi, az csak tudós, tanár, pap vagy ügyvéd akar lenni.

Számokat hozok fel, melyek elég világosan beszélnek. A pesti egyetem hallgatóinak száma 2 ezer körül forog, míg a budai technikusok létszáma alig haladja meg a 200-at. Pedig a budai műegyetem egyedül áll hazánkban, míg jogi és theologiai facultások számosan léteznek.

Nem akarom tovább fűzni ezen vizsgálódásokat; félek a következtetéstől. De nem is szükség tovább fűznöm. Maholnap csak a multa nézve fogunk állani. A legújabb időkben tények állnak előttünk, melyek arra mutatnak, hogy nemzedékünk megértette az ipar nemzetgazdasági jelentőségét és becsét. És bizony lehet remélnünk, hogy csak demokrat szellemű alkotmányunk egyszer szilárd gyökeret verjen közéletünkben, nemsokára e téren is versenyre fogunk szállhatni a nyugati előrehaladt népekkel.

Erre mutat a budapesti munkás egyesület alakulása is, és ezen értelemben kell annak nagy fontosságát tulajdonítani. Ugy tekinthető az, mint jelzője e téren egy új korszaknak. Iparosaink úgy lépnek itt fel, mint ilyenek, s már nem szegénylik azt, hogy iparosok. Első lépés; ez volt a legnehezebb; a tovább haladás gyorsan fog bekövetkezni.

Az iparos osztály nálunk eddigelő, főleg a vidéken — meg kell vallani — nagyon el volt maradv a műveltségben, s meglehet, egyrésztől ebből is származott lenézése. Ezen egyesületnek egyik célja: felolvasások, értekezések, oktatás, ének, tornázás, könyvtár, folyóiratok és társas mulatságok által, tagjai közt az általános műveltséget és szakismeretet terjesztetni.

Továbbá, célja az egyesületnek: a tagok anyagi jólétét is előmozdítani, mely célra, mennyire a körülmények megengedik, fogyasztási, előlegezési stb. osztályokat fog felállítani.

De éppen az anyagi jólét előmozdítása által módot nyújt a szellemi művelődésre az egyesület

kivül is. Az üdvös eredmény tehát ki nem fog maradni, csak az egyesület megszilárduljon, és iparosaink meg fogják szerezni magoknak a műveltség azon fokát, mely által általános becsületetst fognak kivívni, még azok részéről is, kik ma, kurta észszel, lenézik őket.

Az egyesület megszilárdulása pedig kevés kétséget enged meg, ha tekintjük azon ürvendtes adatot, miszerint azon napon már, melyen megalakult, az egyesület közel 3,000 tagot számlált.

A mit az iparosok kedvezőtlen állapotáról a fennebbiekben általánosan mondtam, kevésbé illeti a fővárosi, sokkal inkább a vidéki iparosokat. A fővárosban s általában egyes nagyobb városainkban, már eddig is, kisebb nagyobb mértékben, tisztelekre méltó állást foglaltak el, több alkalmuk is levén a művelődésre.

Hogy tehát ezen egyesületnek mindazon üdvös eredményei, melyeket töle várunk, általánosnak legyenek; szükség, hogy az eszme a vidéken viszhangra találjon; hogy az itt kitérített zászló körül mentől számosabban, mentől szélesebb körben csoportosuljanak; és hazánkban mentől több vidékein alakuljanak ilyenmü egyesületek.

A nyugati államokban már régóta léteznek ilyen munkás egyesületek, és szép sikerrel működnek. Schulze Delitsch maga Foroszországban többet hozott létre, melyek ma már nagy vagyonnal rendelkeznek.

A Schulze féle egyesületek, melyeknek mintájára alakult a budapesti is, az önszervezésre vannak alapítva, szemben olyan egyesületekkel, melyek kormány-segélyben részesülnek. Első tekintetre be lehet látni, hogy amazok sokkal nagyobb hasznuk. Az önbecszerzetet felkeltve, szorgalomra serkentenek; megörzik, sőt fejlesztik a szabadság szeretetét; míg az utóbbiak éppen az ellenkező eredményeket hozhatják létre.

Szabadság és jólét karöltve járnak. A szabadság ege alatt dúsan tenyész a népek szellemi és anyagi jóléte, és megfordítva, a mely nép művelt és vagyonos, annak szabadság kell lenni. A tapasztalat által igazolt elméletek, melyek minden korban álltak és állni fognak. Buta és elszegényedett népet könnyen lehet igában tartani; művelt és gazdag nép akar szabad lenni, és akaratát érvényesíteni képes.

Üdvözölünk kell minden oly vállalatot, mely oda irányul, hogy hazánk lakóinak akár szellemi, akár anyagi jólétét előmozdítsa; annál inkább az olyat, mely mindkettőt célozza; leginkább pedig azt, mely ezek mellett egy eszmét is képvisel, s mintegy ujjal mutat azon térer, hol nemzeti jólétünk alapja van letéve.

Majdnem közmondássá vált már, hogy a hadfolytatásra szükség: pénz, pénz és pénz. Nézzünk körül a föld kerekén, és látjuk, hogy a nemzeti jólétre szükség: ipar, ipar és ipar.

Demeter Ferencz.

A magyar delegatio ülései márcz. 16-án.

Ugy az általános, mint a részletes vitánál elfogadott a 30-as bizottság munkálata, mely szerint a kabineti iroda költségei nem a közösgyekhez, hanem az országgyűlés elé tartoznak, miután a kabineti iroda az udvartartásnak része, s azonfelül nem volna a kabinetet és a királyt illető tisztelettel összeegyeztethető, a quota elvét itt alkalmazni. A hetes bizottság jelentése a hadi és tengerészeti budgetről is előterjesztett elfogadott.

A 7-tes bizottság jelentésének jóváhagyása után a tanácskozáskor egy felőrára felfüggesztettek. Erre a jegyzőkönyv hitelesítetett. A magyar delegatio bevégezte munkálatait; legfőkébb egy vagy két ülés lesz még, ezek is csupán a kölcsönös üzenetek átvétele végett.

Összehasonlítása a magyar országgyűlés és a birodalmi tanács bizottságai megállapodásainak.

I.

A szárazföldi hadsereg rendkívüli költségvetését illetőleg:

1. A magyar országgyűlésnek bizottsága egészben megszavazta a hadsereg hátultöltő-fegyverekkel ellátására és a tüzérségi anyagoknál mutakozó hiányok pótlására a kívánt 21.700,000 frtot, — míg a birodalmi tanács bizottsága e célra 17.825,090 frtot szavazott meg; 75,000 db új fegyvernek, s 246,000 db fegyvernek árát megtagadván, amatt 2.800,000, emest 1.008,000 frt erejéig.

2. A rubázati és felszerelési készlet kiegészítésére kívánt 1.123,238 frtot a magyar országgyű-

lés bizottsága csak 1 000,000 frt erejéig szavazta meg, a birodalmi tanács pedig egészben.

3. A tábori egészségügyi intézetek tökéletes felszerelésére kívánt 75,000 frtot a birodalmi tanács bizottsága szintén egészben szavazta meg, a magyar országgyűlés pedig csak 55,000 frt erejéig.

4. A tüzérség részére szükséges lovak beszerzésére kívánt 126,000 frtból a birodalmi tanács bizottsága megszavazott 94,584 frtot, a magyar országgyűlés pedig egészben megtagadta azt. Végre

5. A várművek építésére kívánt összegekből a magyar országgyűlés bizottsága semmit se vont le, míg a birodalmi tanács levont a krakkói építkezésekre kívánt 400,000 frtból 350,000 frtot, a pólai Noyeaz építésére kívánt 100,000 frtot pedig egészben törölte.

A más katonai épületeket illetőleg a budai kórházra kívánt 150,000 frtot, s a Castelnovanál építendő sarkantyú-gát költségei járulékaiként kívánt 33,000 frtot a magyar országgyűlés bizottsága egészen megszavazta, a birodalmi tanács pedig egészen törölte.

II.

A tengerészet rendkívüli költségvetését illetőleg:

1. Az anyagtrés beszerzésére és a hadszertári költségekre kívánt 270,000 frtot a magyar országgyűlés bizottsága egészben megadja, míg a birodalmi tanács 100,000 frtot töröl.

2. A vas- és fémöntődére kívánt 80,000, a partfal hosszabbítására kért 25,000, a munkások viskóira előirányzott 20,000 s a hadi lőportárra kívánt ugyan 20,000 frt, összesen 145,000 frtot a magyar országgyűlés bizottsága megajánlja, a birodalmi tanács pedig töröli.

III.

Az áttételt (virement) illetőleg: a magyar országgyűlés bizottsága azt egészben megtagadja, míg a birodalmi tanács azt a szárazföldi hadsereg költségénél hallgatással mellőzi, a tengerészeténél pedig csak annyiban szorítja meg, hogy a pólai építkezésekre szánt összegeket más célra fordíttatni nem engedi.

Ausztria.

Bécs, márcz. 16. A „Pest. Corr.” szerint Griviesics tbk három havi szabadságidőt kapván, a St.-Gallen mellett levő Waid fürdőhelyre utazik Svájcba.

A reichsrath mai ülésében a belügyminiszter így nyilatkozott, hogy a kormány nem a történelmi ország csoportozatok összevegyítésére, sőt inkább az autonómia szélesítésére és a decentralizáció keresztülvitelére gondol. — Skene interpellálja a miniszteriumot, hogy a kiegyezési törvény létrejötte folytán a leszámolási bizottság miért nem hivott még össze.

KÜLFÖLD.

KELETI DOLGOK. A „Memorial diplomatique” írja: Ugy értesültünk, hogy Cretzulesco, Romania ügynöke Párisban, a külügyminiszterhez s a garantírozó hatalmakhoz Romania ügyeit illetőleg egy hosszú jegyzéket intézett.

E hirt a „France” legújabb száma is megerősíti.

Ugyancsak a „Memorial dipl.”-ban még a következő keleti hírekkel találkozunk: Tudva van, hogy a szentpétervári kabinet a Keleten folyó agitációkért a felelősséget elhárítja magát. Levelezünk az orosz kormányhoz még egy diplomatikai köriratáról is beszélnek, melyben az akkorlónak a legbékésebb nyilatkozatokat ismétli, s azt állítja, hogy Oroszország a helyett, hogy a párisi szerződést aláírt hatalmaktól izoláltan akarna cselekedni, ellenkezőleg az európai hatalmakkal egyesülten akar cselekedni, kiket semmiben sem akar megelőzni.

Ugyane lapot konstantinápolyi levelezői arról értesítik, hogy a porta birodalmába nagyterjedelmű reformokat akar behozni. Továbbá, hogy a hatalmak képviselői a magas portánál közbenjártak az iránt, hogy azon politikai organisatiót, melyet Krétában életbe szándékszik léptetni, birodalma összes tartományaiába is hozza be. Ugy beszélnek, hogy e közbenjárás kielégítő fogadtatásra talált.

Hiteles tudósítások szerint, a porta egy Kréta részére való keresztény kormányzó kinevezése iránt Mussurus herczeg, és Aristarki bey közt izgadozik.

A montenegrói küldöttség még mindig Konstantinápolyban van; a porta a követelt part-darabot csere alakjában átengedendi.

A „Romanul“ folyó hó 6-diki száma nekírt az európai sajtónak, mert a Duna alvidékén nyilvánult orosz fondorlatok közzététele által a bukaresti káptalatok álcáját lerántotta. Ellenben a „Tromp. Corp.“ f. hó 7-diki számában így ír: „Ha csakugyan sikerülne Oroszország körmei közül mekkelünk — mihez egyébként nincs nagy reményünk — akkor mi románok nem fogjuk eléggé méltányolni azon szolgálatot, melyet nekünk az európai sajtó egyuttal is tőn; mert kivéve az orosz-román félhívtalosságokat, melyek feladata a világot hazugsággal tartani, nincs francia vagy német közege, a mely az itteni eseményekről szóló jelentéseiben ne vezéreltnek Romania irányában a legjobb akarat és az igazság által. Sokra vitték — támadja meg nevezett lap a román kormányt. Az országot orosz intrigák tüzhelyévé tették, az orosz ügynökök gyalázatos szerepét erősítették rá, hogy miután a nemzet a nyugati halálmasságok előtt miattokompromittáltot, ezeket mint ellenségeinket tüntessék fel, és Oroszországra mint egyetlen oltalmunkra s menhelyünkre utalják.

NÉMET ÜGYEK. A „Memorial diplomatique“ — egy többnyire jól értesült hetilap — hírei közül következőket említi ki:

Az „Oesterr. Corr.“ márc. 9-diki számában jelenti, hogy Napoleon herceg szándékba vett bécsi útja közelebbi májusra halasztatott, minthogy a herceg egyenesen vissza akart térni Párisba. Egyik bécsi levelezőnk tudatja velünk, hogy ugyanazon napon a francia követ még nem volt értesítve az utazás elmaradásáról.

Különben Gramot herceget Napoleon hercegnek Párisból elutazása alkalmával értesítették, hogy a császár unokaöccse Berlinből távozását után utját Drezdának és Prágának szándékozik venni, két napot tölteni Szászország- és egy napot Csehország fővárosában.

Ugy látszik, azóta ez út módosulást szenvedett. Udvari körökben azt beszélik, hogy most már a herceg Berlinből egyenesen Párisba jön vissza s néhány hét múlva vissza fog utazni Bécsbe, onnan Bukarestbe, Konstantinápolyba.

A Poroszország és Ausztria közti új kereskedelmi szerződés aláírását formai nehézség tartotta vissza, minthogy a szerződés bevezetésében Magyarország úgy kelle szerepelni, mint hasonlólag szerződő félnek.

Egy bécsi levél, melyet lapunk sajtó alá adása percében kaptunk, értesít, hogy b. Beustnak sikerült oly természetű formát létrehozni, melynek fogva az osztrák monarchia egysége ki lett egyeztetve Magyarország követelésével.

Jövőre azon nyilvános szerződésekben, melyeket a birodalmi kormánynak, mint külügyminiszter — oly társza, mely a császárság kétféle közös ügyeinek kategóriájába tartozik — ad ki, következő bevezetést fognak alkalmazni: „Ő Apostoli Felségének, Ausztria császárnak, s az ezzel koordinált Magyarországi királynak nevében.“

Hogy a koordinált szó értelmét jól megértessük, vissza kell emlékeztünk, hogy Magyarországon, mint hivatalos nyelv, több századon át a latin divatozott, azonban akkép, hogy régi classici tisztaságából sokat elvesztett. Itt ezen szó „koordinált“ annyit jelent, mint „ugyanazon jogokkal és előjogokkal bíró“; azaz, hogy Magyarország az ausztriai császárságnak nem egyszerű kiegészítő provinciája, hanem különálló politikai test, mely a birodalom többi egész felével egyenlő lábón áll.

FRANCIAORSZÁG. Napoleon herceg utazásai mindig titokteljesebbékké lesznek. Meglepetést szült, midőn németországi útját, melynek Bécsbe is

el kellett volna őt vezetnie, hirtelen megszakította, és visszatért Párisba, mit szellemi dúsán s kedélyesen sokfélekép magyaráztak. Most azt jelenti a „Tromp.“, hogy Napoleon herceg szombaton Bécsbe megy és Berlinen át tér vissza Párisba, minél fogva feltehető, mikép a herceg útja oly sürgős, s egy szerszámú bizalmas, hogy berlini beszélgetése után személyesen kellett a tuileriák palotájában referálnia, mielőtt bécsi küldetésének megkezdte.

Most már dörögés volna — írják Párisból f. hó 14-ről — Napoleon herceg útjának politikai jelentését tagadni. A herceg folyó hó 9-kén, mintán a porosz királlyal és Bismarckkal hosszabban értekezett, kisértebből egy urat sürgős levéllel a császárhoz küldött, a ki tegnap este 11 órakor, mielőtt az iratot átvastá, legott összehívatta a jelentékenyebb minisztereket, kikkel kabinet-tanácsot tartott. Ma teljes minisztertanács lesz a császár elnöke alatt, és estére már Berlinbe indítják a francia válasz.

Azon hirt, hogy III. Napoleon császár folyó évi júniusban Szent-Pétervárra szándékozik utazni, a „Köln. Ztg.“ egyik párisi levelezője alaptalanak mondja.

KÜLÖNFÉLÉK.

* A demócrata körök fölösleges voltát emeli ki Mocsáry Lajos a „Hon“ f. hó 14-iki számában megjelent s érettebb megfontolásból eredő vezércikkében. „En — ugymond — kívált vidéken a politikai klubozásnak sem szükségét, sem czelszerűségét nem látom át; abban pedig, hogy a mi clubbaink demócrata köröknek nevezik magukat, képzelenséget látok.“ Meggyógyulésen, városi gyűléseken körülbelül mindenkinél van alkalmuk érvényesíteni nézetét. „A ki oda be nem fér, annak is megvan a maga tere, t. i. az igen széles alapra fektetett választói jog. Ezen eszközökkel beérheti mindenki. Ott van azon túl a sajtó, mely nyitva áll mindenkinél. A mi pedig a demócrata nevet illeti, ennek a vidéken alig van értelme. Hol van az a csökönyös, magát túlélt s a közszabadsággal ellentétben álló aristocrácia, a mely ellen demócrat irányban föllépni kellene? Gyűlölköd-e valahol a volt németi osztály? Valóban ezen (demócrata) nevezet fölvétele nagy fogalomzavart rejt magában. Szélmalom elleni harc lenne, ha komolyan vételnék, ha pedig nem vétetik, utóvégre is lehetetlen, hogy nevétség tárgyává ne váljék. A kevésbé mivel néposztályának fogalma sincs nevének jelentéséről, ki sem tudja mondani saját clubbnevét, s nevezi magát demócrata, mórta, mokra s tudja isten mink.“ Mocsáry a vidéki pártszervekedésnek és clubbhozásnak igen káros következtetéseit tart. A választások alkalmával létrejött pártszervekedést a választás után is tovább erőltetve, ez csak ideitlen kláhwinkleres civakodásra s gyűlölködésekre vezet, melyek a legjobb erőket fölemésztik. Valóban — ugymond — aggasztó jelenségekkel találkozunk már is. „A sok apró surlódás, az a sok visszatérő nélkül maradt valódi, vagy vélt bántalom, melyet egymáson elkövetünk, az a sok keserűség, melylyel keblünk eltelik, az a sok valódi gyűlölség, mely keblünkben gyökeret ver, félt, hogy sokkal inkább elidegenít egymástól, mint hinni merünk,“ s „ha majd ismét egy nagy nemzeti erőfeszítésre lenne szükségünk, majdnem lehetetlen lesz az egybeforradás.“ „Ezért félek én a vidéki pártszervekedéstől, félek a legújabbban divathá jött demócrata köröktől, és nem azért, mintha forradalmi törekvéseknek látnám bennük csiréit.“ A mi a kormány, vagy törvény elleni tüntetéseket illeti, melyekre tán a demócrata körök magukat felhasznál-

tatni engedhetnék, erre is Mocsáry rendkívüli higadtsággal és igen komolyan megjegyzi: „Tüntetések rendezni a kormány ellen — ez nem lehet cél, annálkevésbé rendes foglalatosság, mert efféléért könnyen és pedig joggal körméré verhet az embernek a kormány, mely köteles fenntartani a közszendet, s azután alkotmányos kormány ellen — mert mi türes-tagadás azzal birunk — nincs helye a tüntetéseknél.“ — Ez, ugy hisszük, elég érthető, s ha egy baloldali hazafi és pedig még a Tisza-Ghicz-féle balközépen túl szélsőbb balra alakult pártárválathoz tartozó hazafi, magában a „Hon“-ban szólal fel ily bigadtán, intve a hamis irányra és fogalomzavarra; ha látjuk, hogy e kérdésben minden hazafi párt-színezet nélkül egyetértőleg, tünepélyesen figyelmeztet a veszélyekre, miket a túlzás előkészít: akkor lehetetlen azon reményt nem táplálnunk, hogy végre a megfontolás útát talál azon körökbe is, a hol az száműzetett a szenvedelmi politikával által.

— Az erd. földterhermentesítési alapigazgatóság részéről közhírre tétetik, hogy erdélyi földterhermentesítési kötvények 44,300 frt értékig a táviratilag kitudandó bécsi tőzsdei közép-árfolyam szerint minden különbség és levonás nélkül jól ismert személyektől beváltatnak. A kik tehát ily kötvényeket eladni óhajtanának, felszólítatnak, hogy magokat ezen alapigazgatóságnál személyesen vagy törvényes felhatalmazottjuk által a további szükséges intézkedés megtétele végett jelentessék. Önként értetődő, hogy a kötvényeknek áruba bocsátatónak és jelesen a szabályszerű giroval ellátva kell lenniök.

— Az országgyűlés ülését rendszeresen folytatja, a 11-ikét, mint megnyitót, egész terjedelmében közöltük is; hanem még eddig csak a beadott körvényekkel foglalkozott, s ezt tette a legközelebbi ülés is. E körvények közül megemlítjük Gyéres város kérelmét Tordamegye főispánja báró Kemény György ellen intézve, melyben magát a megyétől függetlenné tétetni kívánja.

— M. Váshelyett f. hó 10-kén az 1852-ben elvett mártírok, Török, Gál és Horváth 16-dik évfordulóját ülték meg. A nép fátylakkal és zászlókkal a sírokhöz sereglett, hol Dobolyi S. tartott beszédet.

— Az ajánlat mellett feladott belföldi levelezések feladásának könnyítése és egyszerűsítése czéljából a magyar kir. kereskedelmi miniszterium elrendelte, hogy ily levelek feladásának tetszésre bízatik, azoknak pecsét oldalán nevét és lakását följegyezni, és hogy szabadságában áll egy ily levelet tetszése szerint viasszal, ostyával, pecsétjeggyel, vagy a boríték szárnyait egyszerűen leragasztva, lezárni.

— Az erd. gazd. egyesület igazgatóválasztmányának f. év mart. 18-án tartott rendkívüli ülésében az egyesület titkára hivatalába bevezetett, mindennemű az egyesülettel illető megkeresések, rendelvek az egyesületnek Kolozsvárt, piaczsoron, 270 szám alatt levő irodájába, a titkárhoz intézendők. Az igazgatóválasztmány rendeletéből közli: Timár Károly, titkár.

— A héten mintegy 500 darab hátultöltő fegyver érkezett városunkba s osztott ki a Károly Ferdinánd ezred itt állomásozó legénysége között. Az ezen fegyverekkel való bánásmód betanítása már meg is kezdődött.

— Az ujonnan megnyitott vívodában az oktatás mult hétfőn megkezdődött, s azóta rendszeresen mindennap foly. Az ifjuság nagy érdeklőséget tanúsít a vívás iránt, naponként százával jelenik meg. Arra nézve pedig, hogy a tornaszat ez idő szerint a behozandó védrendszer tekintetbe vé-

telével országos fontosságú ügy, egyebet mellőzve, csak annyit említettünk meg, hogy a képviselőház f. hó 16-diki ülésében a pesti nemzeti tornaegyletnek országos alából leendő segélyeztetése iránti kérvényt maga az ország bülső, Deák Ferencz terjesztette a ház elé, s az ő ajánlatára a ház azt határozta, hogy ezen kérvényt a kérvényezési-bizottság soron kívül vegye tárgyalás alá. A vívoda helyisége, mint már említettük, a Diana fürdő nagyerme. Tanór naponként déli 12—1 óra közt. E kívül hetenként néhánykor a délutáni órákban is adatik oktatás.

— A magyar testőrsereg, hir szerint, legközelebb teljesen helyreállítatik; minthogy alapítványi vagyona rendbehozott, s a közel várt kereszteselési tünepélynél, Budán, már-már teljesítendő tisztjé.

— Grivicsics tábornok beszéde — mint a „H-k“-nak Bécsből írják — igen szigorú elítélésre talált ő Felségénél. A király nagyon fel volt indulva a tábornok időszerűtlen és félreértésti buzgóságán. Grivicsics satisfactiót és üngazolást keresett abban, hogy beszédét közölje a „Wiener Ztg.“ Megkérdezték a királyt, ki a beszédet magának bekövetelte volt, hogy azt átvassza; utóbb ő Felsége megtöltötte a szöveg kinyomatását s egyuttal megparancsolta, hogy az tünepélyesen meghazudtolassék.

— Az akadémia nyelvtudományi osztálya a 200 aranyos költői díjat Tompa Mihály költeményeinek a Marczibányi féle 50 aranyat Gyulai Pál „Vörösmarty életrajzához“, a második 20 aranyos díjat Toldy Ferencz „nemzeti irodalom történetéhez“, a Sámuel-féle 15 aranyos díjal pedig Váday Lejos „a magyar mondat-rendről“ írt munkájának ítélte oda.

— Cseh lapokban azon valószínűtlen tudósítás olvasható, miszerint Kossuth mult hétfőn Berlinben a Bismark gróf és Napoleon hg közötti értekezletben részt vett. (Már meg is cáfoltatott.)

— Reszler jutalomjátéka f. hó 25-én lesz, midőn is „Színházi képtelenségek“ című nagy látványos víg dráma, opera, ballet, egyveleg fog adni, s midőn szorgalmas dalművésztünk valószínűleg nagy közönség által fog jutalmaztatni.

— A Rikán-belöli honvédegyelet mely gyász érte. B. Radák Istvánné gróf Rhédei Klára egyetünk édes anyja — édes anyja minden honvédnek a szó valódi értelmében, f. év jan. 14-kén Kolozsvárt megszűnt élni. A hála és kegyeletnek adóját rójuk le, midőn ápril hó 14-kén Seps. Szt-Györgyön, a reformátusok templomában, gyásztünepélyt rendeztünk. Jertek, ejtsünk egy könyecseppet az ő emlékére, ő azt tőlünk megérdemli. A Rikán-belöli honvédegyelet. S. Szt-György, március 14-én, 1868. (U.)

— Örömmel ismerjük el, hogy sétatérünk szépítésére az utóbbi pár év alatt még is csak történt valami, s a jó irányú törekvés megvan e tekintetben tovább is haladni. Megvalljuk azonban, hogy azon rendszert, melylyel a szamosparti feltöltés eszközöltetik, nem tartjuk célravezetőnek. Egész télen minden gízgatt, rondaságot, szemetet, trágyát hordanak oda. Hogy ez fog-e valaha szilárd védpartot képezni? Meglehet az idő nemmel felelend. De az bizonyos, hogy a legártalmasabb kigőzölősek tanyája az, s hát arra mit mondjon az ember, hogy most meg az egyik sétatérre is vetettek ily gízgatt. A feltöltelő panaszol, hogy nem bír a kocsisokkal, kik a belvárosi háztól a szemetet odahordják, de ezen, ugy hisszük, lehet segíteni.

— Nemes Felső-Fehérmegye belkerületi követválasztása folyó év március 30-kán reggeli 8 órakor veszi kezdetét Hidvég községében,

általunk előreboasztatva, a disznódi utcán ki elrobogtak. A nagypiacra legelőt érve fel, még szabad muszákat fogtunk el, ... és hasonlitsa egybe a val, miket maga elmondani jónak látott, s önként meg fog győződni tagadásának alaptalanságáról.

Az „adatok“ írja azt mondja, hogy a kapu be volt téve, S. úr ellenben azt állítja, hogy az tárva volt; tehát valakinek, ki ott már előbb járt, ki kellett azt nyitni; mert nem hiszem, hogy S. úr és társai magok után a tárt kaput behajtották volna, annyival kevésbé, minthogy, állítása szerint, nyomban utánuk Bem tábornok ment kisértevel. S. úr azt állítja, hogy az ablakok is ezelszerűen ki voltak világítva. Az „adatok“ írja e körülményről a bemenés alkalmával semmit nem beszél, nem is tud; tehát azután kellett a világításnak történni, minthogy valóban meg is történt, mikor zászlóaljunk már a nagypiaczon állt. S. úr azt állítja, hogy vele Kossuth-huszárok (helyesebben Mátyás-huszárok, mert ekkor már ez volt nevük) mentek. Az „adatok“ írja a Württemberg-huszárokat említette, mint a kik nyomban a csapat után érkeztek az al- és felváros egybekötött sötét utcán át a mézszáros-utczába, és ott általuk előre bocsátatva, a piaczon a disznódi utca felé elrobogtak, még hozzá tette volna az „adatok“ írja, hogy a felszárad Württemberg-huszárt vezénylő Miss főhadnagy volt, ki hihetőleg e körülményre még emlékezni fog annyival inkább, minthogy e gyalogsápat világítá gyertyával előtűt a sötét átjárást. E szerint tehát S. úrnak véletlenül később kellett járnia, mert nem hiszem, hogy azon Mátyás-huszárok, kikre hivatkozik, Szeben bevételénél a Württemberg-husároktól az elsőseget megtagadni akarnák? De ha

TÁRCZA.

Öngazolás.

A „Kolozsvári Közlöny“ idei 15-ik és 16-ik számaiban XI-ik zászlóaljbeli káplár Solymosi József saját életrajzát nyilvánosság elé bocsátva, jónak látta: az „Adatok a XI-ik zászlóalj történetéhez“ című igénytelen töredék írja által elbeszéli egy pár tényt, mint merőben meg nem történeteket tagadni. Nézzük: mennyiben állják ki a bírálót a tagadott tények ellenében felhozott érvei.

Az idézett lap 15-ik számában az „adatok“ írójának tényen alapult azon állítására: „hogy csucai táborozásunk alatt a krasznai út felőli részen december 18-kán folytatott előcsata bevégeztével 3—4 ellenséges előőrs a mieink által elfogott.“ S. úr azt mondja: „igaz ugyan, hogy ő, mint vállalkozó, harmadmagával az ellenséges kikutatására előnyomult, mindent híven ki is kutatót, de senkit el nem fogott, tehát az „adatok“ írója nem mondott valót. Megengedjen S. úr, de evel amaz állítás nincs megezőfólvá; mert ha S. úr el nem fogta a kérdéses ellenséges előőrsöket, abból még nem következik, hogy más, vagy mások azt meg nem tehettek. Nem hiszem, hogy S. úr zászlóaljunk megszégyenítésére azt kíváná elhíttetni az olvasóval, hogy a tagadott tény végrehajtására nézve, mint őrsapatvezér, intézkedni, sőt azt végre is hajtani egyedül ő lett volna képesítve? A kérdésben levő tény valóssággal megtörténtét, Csucsára 3—4 bukovinai Gränz-Cordon-Jägernek behozatását az „adatok“ írója december 18-án

éjféltájt tulajdon szemével látása alapján most is állítja, a mi tábori tüzeink mellett lévén azok ideiglenesen őrizet alatt. Ennyi S. úr tagadásával szemben, nézetem szerint, elegendő lenne; mert annyi hitelt mint ő, én is követelök szavaimnak; de mivel óhajtom, hogy S. úr állításom igazságáról és saját tévedéséről meggyőződhessek, hivatkozom százados Veress Miklósrá, ki velem közölt jegyzeteiben — melyek maig kezeim közt vannak — előadja, hogy december 18-án este, koromsötétségben, az általam említett ellenséges előőrsök elfogásában közre volt ő is részes volt s megnevez a végrehajtásban részes más honvédeket is azon százból, melynél ő akkor hadnagy volt, a többek között tizedes Kaluser Simont is. Ez utóval a napokban Kolozsvárt találkozá: körülményesen elbeszélte nekem az ellenséges polák előőrsök miként történt elfogatását és a parancsnok őrnagy Baumgarten elébe vitelét, kinek rendeletéből az elfogottak akkor mindjárt Csucsára kisértek be. Ezek szerint az „adatok“ írója a fennebbi tény előadásakor nem obsitos mesét, hanem valót mondott el.

Ugyanazon lap 16-ik számában S. úr Szeben bevételé alkalmával 1849. március 11-diki viselt dolgait beszéli el, melyek szerint a vizaknai kapun egyedül legelső lépett volna be a városba. De halljuk őt magát. „A vizaknai, akkor még fennállott bástyákapuhoz érve, gyalog és huszár pájtásaim méltán tartva a kapun belül lesben ólálkodhat ellentől, habozva kétkedtek a tárva volt vizaknai bástyákapu alatt a kapun belől az alsó belvárosba bemenni. A huszár a gyalogot és megfordítva küldék egyik a másikat előre. Ezt látva én, vágyva

N. Szebenben, éppen itt az alsó belvárosban Máriateza Zay-féle házban lakó atyámat s testvérébátymat mielőbb láthatni, bemegyek hát én egyedül magamra is — mondám — történnék bármí, ugy is tudom itt a járást. Erre azonnal be is menék a vizaknai bástyákapun és benn az utczákon hirtelen szétnézve, visszajövék, mondván: barátim! bizvást jöhetünk, mert az ablakok is ezelszerűen kivilágítvák. Mire aztán legelő a Kossuth-huszárok, utána a többi gyalog honvédek, ez alatt megszaporodva többekkel, s a kisértevel szintén nyomban ideérkezett Bem tábornokunk a kapun diadalmasan behaladának a felső város és piac felé tartva.“ Itt S. úr jónak látja újból az „adatok“ íróját megtámadni azért, mivel azt állítja, hogy egy csapat élén ő is a vizaknai kapun ment be, és e tényt megtagadja — a mint látszik — egyedül azon okból, mivel ott más, S. úr előtt és vezetésénél nélkül be nem mehetett; az „adatok“ írja különösen Bem tábornok előtt egyáltalában nem mehetett be, sőt S. úr kétesnek tüntet fel még a csapat otllétét is, melynek élén az „adatok“ írja bement. S mivel indokolta S. úr e merész tagadását? Felkérem: legyen szives még egyszer figyelemmel átolvasni, mit az „adatok“ írja mond a fennfórt esetről. Én — a helyet ismerve — egy csapat élén egyenesen a vizaknai kapuhoz tartottam, a mi csak be volt hajva. Kinyitva ezt, beléptünk a rég óhajtott városba; gyorsan haladtunk fel egészen azon sötét átjárásig, mely akkor még az alsó várost a felsővel egybekötötte; itt egy háztól gyertyát hozva ki, annak világítása mellett mentem fel a mézszáros-utczába, és onnan ki a nagypiacra; utánunk nyomban jött egy felszárad Württemberg-huszár, kik

összesekívésnek hitt pipázás; de jön a nép zászlókkal, tudatva, hogy az alkotmány visszaadott, e kém bezirkert galuslit, kutyát és esernyőt ragadva menekül el társaival. A leány nemes lelkületéről meggyőződött ezredes pedig áldását adja a fiatal párra. Újházi a bezirkert pompásan személyesíté, egy Szombathi Puff adjunctust; vannak igen tanúságos és jellemző jelenetek, mint midőn Hrbaner Puffnak előadja, hogy milyennek kell egy bezirkertnek lenni; úgy az is, midőn az adjunctus — azon elvből indulva ki, hogy az állam elég gazdag — az irodakellékekből papírt, gyertyát, tollakat sajátít el. Szóval: e darab hű képét állítja elő, azon mindnyájunk által átélt gyászos korszaknak.

Hétfőn, március 16-án: „Borgia Lucretia,” melyben Kantai Teréz újból első föléptével „Genarot” adta, a czimszerepet most is, mint multkor Miskovits Irma adta; az előadás valamivel sikerültebb volt az előbbinél.

Kedden, március 17-én: „A cidoni alma,” Szeredán, március 18-án: Boér Emma jutalmát itt először és ez alkalommal utoljára „A fertály mánások,” Berczik Árdád elbirhadt vigjátéka, mely, mint alkalmi mű, habár cselekvényei nem a legsűrűbben váltják is fel egymást, hatását el sem téveszthette, annál is inkább nem, mert szerző igen ügyes kézzel s élethűen merített a kortes életből. A ház zsúfolásig telt s a közönség utolszor fellépett s két év óta tagadhatlanul sokat haladott vendégét, a jutalmazottat, koszorúkkal, tapsokkal s verszáppal fogadta. A versek közül nem hagyhatjuk említetlenül egyiket, mely minden bizelgetést kizárva, úgy hiszszük, legnagyobb becses elbirhat az érdekelt előtt is. A szereplőkön végig tekintve meg kell kérdenünk, miért nem látjuk Egressy Ákost? A nemes gróf szerepe különösen felhívott a kérdésre, bár az azt személyesítő ellen sem lehetett nagy kifogásunk.

Csütörtökön, március 19-kén: „A hazatértek,” ben ma lépett fel sok idő óta nélkülözött művésznőnk Mátrai Laura, s a ház sietett is tetszésnyilvánítását zajosan kijelenteni; e mellett egy szép bokrétaival lepetett meg. Mai játékával is csak azt bizonyította be, hogy vannak szerepei, melyeket csak ő tud eljátszani.

Hivatalos értesítések kivonata.

Pályázatok. A tusnádi fürdőorvosi állomásra április 25-ig. — N. Almáson (Kolozs megye) egy postamesteri állomásra április 18-ig.

Árverések és árlejtések. Fogarason Boér Károly háza március 28. — Kolozs megyében Rödön Dózsa Sándor ingóságai április 18, május 18. — Sz. Udvarhelyt Tamásovits D. háza ápr. 16, máj. 16.

Czégbejegyzés. Tordán Papp Miklós és Amirály Mihály vegyes kereskedéseik bejegyzettek.

Gabonaár Kolozs vártt Márt. 19-én 1868.

(Álsó a. mérő, középső.)

Tisztbúza 4 ft 16 kr. Egybúza 2 ft 80 kr. Rozs 2 ft 60 kr. Árpa 1 ft 80 kr. Zab 1 ft 60 kr. Török búza 2 ft 04 kr. Pityóka — ft 90 kr. Marhabúza fontja belváros 17, külvárosban 16 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márt. 20-kán: 5% Metaliques 100 ft 57.—. 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 65.—. Kamat 58 95 1860. Kölcsön 82.80. Bankrészevény 710. Hitelintézet részevény 200 ft 189.80. London 10 ft st. 100 ft 23 1/2. kr 115.50. Ezüst 113.—. Cs. királyi arany 5.49.

Mártius 17-én: Földtehermentési kötvény Magyarországi 70.75 Erdélyi 66.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyilttér. *)

Czáfolat.

A „K. Közöny” idei 26 dik számának nyiltterében, úgy az „Unio” idei 25 dik számában czáfolatul, egy többek megbízásából Schopf Adolftól aláírt, s az „Unio”-ban még másoktól is aláírt cikkek jelent meg, mely miután némely tétteleiben nem irodalmi, hanem szenvedélyes, epés személyeskedéssel van fogalmazva, tán legészesebb lenne ignorálni; de tekintetbe véve annak pár valótlan ferde tételét, az igazság érdekében szívesen megeczafolom.

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalában nem vállal magára felelősséget a szerk.

Védő Schopf Adolf úr többek s 35 távollevő megbízásából (ha igaz?) helyén látta, szenvedélyes személyeskedéssel s hozzá illelten epés kifakadásal, úgy tüntet fel a Felső-Fehérmegyében levő alkotmányos küzdelemet, mintha ezáltal „a kormány jelen politikáját” üzőbe akarná valaki venni! Holott az egész bizottmányi gyűlés tartama s a jeleni megyei tisztség majd nyolcz hónapos élete alatt, legkisebb szó, vagy mozzanat sem történt, mi ilyes jogtalan s epés kifakadásokra jogot adhatna bárkinek.

Megengedem, hogy a megyében lehet s van alkotm. küzdelem s ebből fejlődhet pártusa; megengedem, hogy ez a gyűlésben, magán életben, egy a tisztségi életben is nyilvánulhat, a mi szabad s helyén van; de a mely, uram! nem, mint ön állítani merészlé, a jeleni kormány politikáját érdeklí, hanem igen! azon hatalmi túlsulyra vergődni vágyó s akaró megyei párttördek befolyása ellen folytatattik; a mely tördek a személyi önző magán érdekét, lehető személyi bosszút s ezek által az értelmiség rovására önkényes nyomást akar gyakorolni; s a mely önkényes, félrevezetett tömeggyőzelem ellen, minden nyomon, gyűlésben s bárhol küzdeni: erkölcsi s polgári kötelesség; s ha ilyen erkölcsi küzdelemben nem lehetünk sokan, a megye alkotmányos érzelmi fiaiból, önnel s pár jó barátjával egy lobogó alatt, azért tisztelet az egyéni s lehető pártvélemény különbségnek! azért nem szabad senki nézetéből a megyében, epésen gúnyt fűzni.

Köz tudomásra a „Magyar Polgár” 17-ik száma a 25-dik szám szerint, úgy a serleg-bizottmány által történt adatását czáfoló táviratok is, mint igaz való tényről közöltek, azaz: nem tudom ki? által terjesztieni szándékolt; de valóban közlemények az igazság érdekében helyreigazítottak, hogy pedig ezt ki tette? semmi közünk; akár egy-ek törvényhatóságbeli bizottmányi tag, akár egy más törvényhatóságból hozzánk üzött tag, akár tisztségi tag; a dolog valósága az, hogy az olvasó-közönség misztifikációjára szánt sok közlést, távirati értesítést, mindig az igazság érdekében földerítette, s így azért csak nem fog ön s pár barátja nehezelti? a valóság bajlódjék, hogy ki, hanem, hogy mit közölt igaz-e, vagy hamis? azt tessék tényekkel czáfolni — punctum?

Most is ön, mint jogvédője a serleg „átadási ügynek,” roppant elbizakodottságot nyilvánítt; mondva nagy szavakkal: „fogjuk többségünkkel sanctificálni a serleg átadását plena sessione is!” hisz ennek őszintén csak örönden fogunk, ha annyi

méltányolni s dicserni való érdeme lesz a „plena sessione” előtt is az ügyvéd úr gazdag principálisának, hogy plena sessio is sanctificálni fogják a serleg, mint kiérdemelt kegyeleti emlékének gyűlési átadását; de védő úr egész kifakadási üzőne közt feledt eladati, hogy, mint mondják, épp ön s törpe barátja lévén indítványozó, tervező s varázlója, eleinte „elnökségi eszengettyűt!” öhajta a kegyelet oltárán a megyei aláíró s fizetők által áldoztatni; de a eszengettyűvel rokon-kolomphoz hasonlító eszmékből eszélyesbnek látta ön azt, egy barátságos társasági életre emlékeztető jelenynnyé, serleggő ki-domborítottatni; különben az egész serleg ügyét ön-től hallám legelőbb január 28 kán, midőn felhívott átadónak többekkel, vagy szónoknak; de miután tölem s sok más becsületes megyeitol, saját bevalása szerint, meg volt tagadva az aláírási-ívbeni résztvehetőség, s titokban folyt a gyűlés, annak átadásában is részt nem vehettünk; de hogy engem ön felhívott volna serleg-tárgyú gyűlésre, mint írni kegyeskedik, tagadom.

Védő ügyvéd úr is, köznézet szerint, helyesebben tenné, ha hason epés kifakadásai helyett a látható tért, a mi több, önkényes eljárások miatt, fájdalom! látszható a megyei életben, ismeretes befolyásán fogva inkább igyekeznék betölteni s a sebeket beheggesztetni, s ha oly nagy képeleti párt (azaz: tördek) felett áll, hogy a közvélemény széke előtt ki meri mondani, hogy mit fog „a plena sessio sanctificálni,” valóban önére s az egész megyére nézve üdvözöbb lenne, ha állított, de ténylegesen fel nem mutatható befolyását illető helyen teljes meggyőződés oda irányozná, hogy ns. Felső-Fehérmegyét csak alkotmányos úton, humanus bánásmóddal s önértet nem sértő kezeléssel, s nem a Reichsgesetzblattban levő Amtsunterricht billio §§ ai alapján lehet a közvélemény óhajára vezetni; s ön is, uram, mint tisztelt nője rokonától, fogadja őszinto tanácsom; hogy gyakorlatilag hasznosabb lenne, ha nevezetes testamentális pereit, dézszakárpótlásai igazolása után lát, mintha hason epés polemiaival az úrt szélesíti. Uram! láthatja, hogy a megyei közvéleményt bárkinek is csak úgy lehet kiérdemelni s megtartani, ha alkotmányos elv s nem abszolút hatalmi vágy van a vezérlőbögőre tűzre... mert bármely győztes párt babérja csak úgy lehet hervadhatatlan, ha azt értelmi erők fűzik, s nem pedig sároson bogozzák egybe — uti figura docet.

Köszöneti Károly többek megbízásából.

58. 1868.

Egyh. t. sz.

(79)

(2—3)

Pályázati hirdetés.

Sz. kir. Zilah városban az ev. ref. Egyháznak az u. n. krasznatezai leányiskolához szüksége van egy tanítóra. — Megállapított fizetés 300 ft o. é. készpénz, lakás, 15 vékás föld, s egy kis bogjás rét használat: megkívántatik, hogy az illető tanítási szakismerettel birjon, legalább egy hangszert esmerjen, s képes legyen az elemi énektanítást eszközölni, ezenkívül feddhetlen erkölcsös élet, s törvényes nősülés fökölték. — Kik e feltételek mellett az állomás elnyeréséért pályázni akarnak, szükséges bizonyítványokat elküldeni, vagy körülményesebb tudakozódás végett, egyháztanácsi főjegyző Deáky Alberthez utasittatnak: a választás napja f. 1868 év április 19-ére van kitűzve, mely határidőig a pályázni kívánók kéretnek szükséges lépéseiket megtenni.

Kelt Zilahi ev. ref. Egyháztanácsnak 1868 február 23-án tartott üléséből
DEÁKY ALBERT, egyh. t. főjegyző.

NEM HIVATALOS

Megérkeztek az ideitöltésű BEL- és KÜLFÖLDI

ásványos gyógyvizek,

s kaphatók kisebb és nagyobb mennyiségben, határozott jutányos árakért; ugyszintén kaphatók friss

ERFURTI

vetemény- és gazdasági magvak,

valódi francia mák

CSIKY TESTVÉREK

fűszer, festék és anyag kereskedésükben Kolozs vártt.

Sérvben szenvedőknek igen figyelemre méltó.

A híres sér-v-balzsam, melynek magas értéke még Párisban is elismertetett s a mely sok orvosi tekintélyek által meg lön próbálva, és a mely sok ezer esetben szerencsés gyógyulást eszközölt, minden időben levél által megrendelhető egyenesen alólírott-nál, skatulyája 4 frjtával o. é. készpénz beküldés mellett, mivel postai utánvétel nem történhetik. (30) 2 1/3 (2—8)

Nem nagyon régi sérvnél elég egy skatulya.
Kr. J. J. Eisenhut Gaisban, St. Gallen mellett, (Svájc.)

POPP J. G. gyakorlati fogorvos urnak

Bécs, Stadt, Bognergasse Nro. 2.

Ezennel bizonyítom, hogy a valódi Anatherin-szájvizet heves fogfájás miatt használtam, s kevés perc múlva fájdalomam megszűnt. Ezen szer, kitűnősége mellett a foghúts erősítésére is, minden szenvedőnek ajánlható. — Lindau, 1867 majus 10-én

Dölzer D., gépmeister.

BIZOMÁNYOSOK: Kolozs vártt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KARÁZY J. Tordán: Wolff gyógyszer. Szébenben: Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabick gyógyszer. Jekelius gyógyszer. C. Anken. Károly-Fehérvártt: Sander gyógyszerész. Segesvártt: Misseltbacher, Démián D. és Markus Fr. Besztercén: Dietrich, Fleischer és Tergavits. Ed. Décsen: Krémer Sámuel. Déván: Bosniaki & Gergely. Medgyesen: Polbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászváros: Leonhardt. Szász-Régenben: Trángott és Wachner. Zilahban: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyon: R. Tarsa Ign. Kéddi-Váradhelyt: Nagy Jakab. Bözörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N. Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyíregyházán: Bacsay B. gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer.

(68)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tiszti főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elővült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyalkasodás ellen eddig még kielégítő sítter nélkül soha nem használtott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnően jótékonyan hat, — különösen görcsös köhögés és számarhurutnál; elősegíti a nehéz s megaludt nyálkákiképet, a gégeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz asztkörköhögést is, s a vérhányást.

Egy kisebb üveg 80 kr., nagyobb üveg 1 ft. 25 kr.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: Kolozs vártt, Binder K. gyógyszerésznél belső monostoruteza a Redout során.

(6)

A „VIKTORIA”

biztosító társaság Kolozs vártt,

melynek

Elnöke: Báró JOSIKA LAJOS,

Alelnöke: Hintz György,

Igazgatói: Dózsa Dániel, Kőváry László, Wagner Frigyes,

Vezérigazgatója: Galgóczy Károly,

Vezérigazgatói: Pesten, Bécsben, Brunnben, Prágában,

Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezetesebb helyein fő-és alügynökei vannak

Tűz ellen mindenféle biztosításokat elvállal

Biztosíthatók pedig tűzkár ellen:

mindenféle lakház, gazdasági épület, kastély, templom, torony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, butorok, árucikkék, raktárakban foglalt készletek, iparos nyert anyagok, és kész készítmények, gazdasági termények, szálás és szemes gabona, takarmány, baromállomány sat.

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmények engedtetnek, a károk igazságszerűen és gyorsan fizettetnek.

Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynökség szívesen szolgál.

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozs vártt.

(50)

A SZÜLÉKET ÉRDEKLŐ.

Hosszu időt igénybe vett szorgos tannimányozásomnak sikertült a Gilisza betegségeknek, mely a gyermekek sorából oly tömörked áldozatot ad a sirnak, az általam feltalált „Gilisza-csokoládéban” tökéletes gyógyszert állítani elő. Használati módja a születek göngyölén olvasható.

Kapható Kolozs vártt: SOMLYAI LÁSZLÓ-nál s ezenkívül számos bizonylatokat tartalmazó könyvecskémben jegyzett t. bizonyosítmánál. Ára egy darabnak 20 kr., nálam helyben 6 darab 1 ft. — Megrendelhető posta-után-vétellel az egész birodalomban. KRÓCZER AGOSTON s. k. gyógyszerész Tokajban.

Nyilatkozat. Alólírt cs. kir. birodalmi vegyész, támaszkodva a találmány pontos gyógyszerészeti boncolásának eredményére, véleményemmel ezáltal nyilatkozta, miszerint Krócz Agoston tokai gyógyszerész ur által „Gilisza-csokoládé” név alatt feltalált és készített gilisza ellenes születek erős hatásuk dacára is, az azt használók egészségére nézve — a meghatározott adagokból — hosszabb használat mellett is, minden tekintetben teljesen ártalmatlanok. — Bécs, márcz. hó 16. 1867.

KLETZINSKY V. s. k., cs. kir. birodalmi vegyész.

(81)

Nemes Dobokamegyében, a szamos-ujvár-besztercei utvonalon fekvő kékesi és galaczi jóságok 10 — 15 évre haszonbérbe adandók. Értekezni lehet tulajdonos Wesselényi Béla báróval Zsibón.

(84)

Kitűnő jó

BOR-ECZET

kupája 32 kr.

Kapható külmönstör utczában a Széchenyi-fürdő tulajdonosánál.

(85)

Eladó jóságok

Tordamegyében M. Szakalban egy tagosított, 300 hold területű birtok; melyből három-ötöd rész kaszáló, két-ötöd a legjobb minőségű szántó; az azzal járuló korcsmárlási joggal, és 12 holdnyi szálás erdővel, kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetni ez iránt B e t e g h Ferenczcel Gyéres-Szentkirályt.

(66)

Egy új üveges hintó

s egy keveset használt divatos üveges hintó, jutányos árban eladó. Tudakozódhatni ASPIS SÁMUEL urnál Kolozs vártt, tordantezében a Piáristák temploma mellett szegletházánál.

(75)

Br. Wesselényi Farkas

o-fenesi szeszgyára

(20-tól 40 mázsa erőre,) minden kellékével, 1 vagy több évre kiadó. Bővebben értekezhetni helyben Száva Lajos tisztartóval. O. Fenesen, március 16-án, 1868.

(49)

FRISS gazdasági és kertivetemény magvak

Lóhere, valódi francia, magyar Luczerna, Stajer vörös, Burgundi répa, Tarló répa, Bükköny, Török baltacim (Esparcet) francia és angol (Perje) fűmag, Alma és körtve mag, Ákacza mag.

Mindenmely kertivetemény magvak és néhány 100-féle legújabb virágmagvak, legjobb minőségben és jutányos áron

Szentjánosi Ferencz-nél

Kolozs vártt (középutczán) 30

Arjegyzék, kívánatra bérmentve küldetik.